

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Dominus iesus in fine anni nasci voluit vt ostenderet in vltima etate
mu[n]di se venturum

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymūdi.

legi siue cātari in anno nisi certis diebꝫ q̄bꝫ talia festa sunt appropriata. vt sunt ista officia. Resurrexi in festo pasche. Puer natus in die natiuitatis dñi. Dñs dixit in nocte natiuitatis dñi. Lux fulgebit in gallicantu eius den festi. Viri galilei in festo ascensionis. Dñe ne longe in die palmarum Suscepimus deus. in die purificatiois. Sed qui legunt ista officia extra tēpus deputatū illi plus dilgūt pecuniam q̄ iusticiam z statuta ecclie.

¶ Quinta doctrina q̄n festū natiuitatis cadit in sextā feriā. tūc licitū est comedere carnes ppter solēnitatē diei z gaudiā festi. ergo nullus sophista detet ptra hoc disputare. qz sua sophistria tūmodo extat apparenātia. vt dicit Aristoteles in pmo elenchor. q̄ qlibet sophista dicit apparenter sciētissim⁹ eius z nō vere sciens. z q̄ nō detet aliq̄s replicare ptra hoc vt tūc comedātur carnes. qz sanctus sanctorū imo sanctissimus iubet hoc fieri. Et hō nō fit gratia gule. sed qz deus hominē in sexta feriā creauit. z eodem die ipm hominē redemit. videlicet in bona sexta feriā. z ergo quando festū natiuitatis domini nostri iesu christi in sexta feriā venerit. illa libertas prerogatiue hominibꝫ confertur.

¶ Notādū pmo p modū dubij. a quo sit institutus aduentus christi. Rōdet qz a beato petro papa. Sed q̄n querit. sub quot septimanis. Respondet sub quattuor. Sed q̄n querit. quare sub quattuor septimanis Respondet ad designādū qua druplicē aduentū dñi nostri iesu christi. Primus aduentus est in carne. z de illo legit in euāgelio Johis. vbi dicit: Osanna filio dauid. Secūds aduentus est in mente. vnde in euāgelio Johis legitur. Ad dominū veniem⁹ z māsiōnē apud eum faciemus. Tercius aduentus est in morte cuiuslibet hoīs. de quo legitur in euāgelio Mathei. vbi dicit. Si sciret paterfamilias qua hora fur venturus esset vigilaret vsqz z nō sineret domū suā pfodi. Quartus aduent⁹ est ad iudiciū vniuersale. de quo cantat sancta mater ecclesia. Ecce dñs veniet z omnes sancti eius cū eo. z erit in die illa lux magna. scz iustis.

¶ Secūdo notādū p modū dubij. quare in aduentu dñi nō cantat Te deum. nec Gloria in excelsis Respondetur qz gloria in excelsis nō canit. ideo ad designādū qz iste hymnus angelicus pmo fuit cantatus in nocte natiuitatis christi. z ideo omittitur vsqz ad diem natiuitatis. vt tūc eo deus ortus z solēnius cantet. Sed te deum ideo omittitur. qz solum vtimur eo ad p̄sentes. sed in aduentu domini expectamus iesum christū aduententē Sed quare nō cantatur in septuagesima z quadragesima. Respondet. qz in istis festiuitatibꝫ sit memoria penitētie z passionis dñi. z sic tūc obtruncantur omnia cantica leticie. sed illa prefata sunt cantica leticie. ideo sancta ecclesia omittit talia cantica leticie.

¶ Ultimo notādū. qz de vltima doctrina dicit Guillertus. qz dñs in fine anni nasci voluit vt ostenderet in vltima etate mūdi. se venturū. In sexta em feriā hominē plasmavit. p̄didit z literauit. ideo p̄rogatiua libertas huic diei p̄cella est. vt si festum natiuitatis ceciderit in sextam feriā carnis vitare debet. si tamen ex voto ferijs sextis z sabbatinis carnes vitare debet etiam tali die vitare debet. Sed si aliquis sine voto in contemptu huius festi hoc omitteret mortaliter peccaret. qz formam ecclesie infringeret. Alia aut dubia nota sunt ex se.

Passio quando venit domini tunc gloria patri
.i. nisi ad psalmos .i. ecclesia s^c in officio diuino
 Exceptis psalmis clerus dimittat vbiqz
s^c passione .i. phiberē
 Gloria qua caneres patri si non inbiberem
s^c rñsorij .i. resumas
 Post versum repetas ibi responsoria semper
hoc canticū s^c domini
 Te deum nec aduentus nec septuagesima seruat
.i. agn^o dei. s^c s^c miserere nobis
 In cena domini cantes agnus sine pace
.i. in collecta eiusdē misse nō flectatur genua
 Ad missam genua collecte flectere noli
s^c in bona quinta feria .i. p^secta duas
 Dum missam cene celebras tunc confice binas
.i. hostias s^c illaz s^c ecclesie
 Oblatas domino. sumas vnam velut est mos
s^c p^secrato. s^c hostiā
 Cum toto calice. reliquam ponas vbi sanctus
.i. lumine pcedente
 Sit locus. incensa candela tamen pceunte
.i. hoc canticū s^c bona sexta feria
 Portando cantes. hoc corpus. mane peracto
.i. reportes s^c sacramentū
 Officio toto reddas solenniter illud
s^c tu sacerdos .i. altare
 Ferto super mensam domini. calici quoqz vnum
s^c iuxta ritū ecclesie .i. inclinabis .i. altare
 Infundas et aquam. tunc te curuabis ad aram
.i. erigendū figurā crucifixi
 Post medium noctis ad tollendum crucifixum
s^c de lecto vel plures .i. famulos
 Surgas atqz duos vel tres assume ministros
vestibz indutos s^c dñe p^sasti me
 Albis vestitos. psalmum lege domine probas
illud canticū sic dictum
 Hinc expurge canas. psalmum. deus auribus addas
s^c cū redolentia thuris
 Antiphona m repetas expurge. crucem semel aut ter

Summula Raymūdi.

.i. eccliam

.i. illā antiphonā

Fer circa templum cane cum rex glorie christus

Hec est alia p̄cula .in qua autor ponit alias doctrinas circa diuinū officium pagēdas. Quaz p̄ma est talis. qm̄ instat passio q̄ est dñica q̄ cantat̄. iudica me deus. tūc sacerdos in diuino officio nō dz cantare gl̄ia patr̄ nisi ad psalmos. sed ad r̄sonia et ad alia ad q̄ solet cantari gl̄ia tūc nō dz cantari. imo post repetitōem responsoriū dz resum̄i. Sz a bona quarta feria vsq; ad sabbatū pasche nec ad officium misse nec ad psalmos dicat̄ gl̄ia patr̄. **S**ubdit alia doctrinā de aduentu. 2 septuagesima dices. In aduentu dñi 2 in septuagesima nō cantat̄. Te deuz. nec gl̄ia in excelsis. Et in missa q̄ canit̄ in cena dñi nō cantat̄ agnus dei. cuz illa p̄clusionē dona nobis pacē. sed cū illa miserere nobis **I**te in collecta eiusdē misse nō flectat̄ tur genua. 2 in trib; dieb; nō def̄ pax. qz pax tradita fuit iudeis. **T**unc subdit qz sacerdos celebrās missam in bona q̄nta feria dz p̄secrare duas hostias. vnā dz sumere illo die. reliquā dz reseruare in crastinū. et dz cantare ponere ad locū sanctuarioz candelā accensā p̄cedente. 2 cū portat̄ cantet hoc corpus qd̄ p̄ vobis r̄c. sed crastino officio pacto p̄dictā hostiā sumat solēniter ferēdo sup̄ altare. et sumat vinū et aquā ad calicē p̄secrādo 2 p̄ agendo s̄m̄ statuta ecclie. **T**ūc ibi (Post mediū) subdit doctrinā de diuino officio in nocte pasche pagendo. volēs qz in nocte pasche plebanus dz statim surgere post mediū noctis et assumere duos vel tres ministros indutos albis 2 legere istū psalmū **D**ñe p̄basti. quo facto cantet. **E**xurge quare obdormis dñe r̄c. cuz p̄su. **D**eus aurib; .repetēdo exurge. q̄ facto accedat cū thure et cū redolētia thuris leuet crucifixū de sepulcro circumfāciens bis vel ter cantando deuote cū rex glorie christus r̄c **N**otādū. qz hoc qz sacerdos dz surgere in medio noctis dat̄ intelligi resurrectio dñi qua mediāte trāsiuimus ab eterna dānatiōe ad vitam eternā. **E**t p̄ alledinē vestū dñi intelligi angeli induti stola claritatis q̄ resurrectōem xp̄i annūciarūt. **E**t p̄ redolētia thuris intelligūt̄ur nostra bona opa in q̄b; detemus resurgere cū christo vt nostre orōnes sint acceptabiles in p̄spectu dei. 2 nos mediātib; illis exaudiri mereamur a datore 2 gubernatore omnīū gentiū. a quo celū 2 oīa dependent.

De impositōib; historia rum per circulum anni

Ordo totū anni cognoscit̄
Anal̄is scripto sub tali noscitur ordo
in illo tpe anni .i. p̄cipit

Septuagesima sic lege qz deus omnia mandat
s̄c 2 tu lege cū h̄ i q̄dragesima. s̄c libros

Quinq; libros moysi quos claudit passio christi
passionis xp̄i .i. lamētatiōes

Tempore mesticie leges verba hieremie
.i. octauas pasche .i. euāgelizauit

Post pascha legimus quod lucas exemplificauit.